

13
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ.

Μουσ. ν.π. II 13/1970

Α'.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΝΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Νενητούρια.
(παιλιότερον ὄνομα: Νένητα...), Ἐπαρχίας Χίου.....
Νομοῦ Χίου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἀγγελ-
λος Στεφάνου ἐπάγγελμά Αἰδασκαλός.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Νενητούρια Χίου.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 3 μῆνας.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἀνδρέας Κατσαρός.....

.....
ἡλικία 66..... γραμματικαὶ γνώσεις Β' Γυμνασίου.....
..... τόπος καταγωγῆς Νενητούρια
Χίου.....

β) Γεωργ. Χοιμῆ, ἐξ ὧν 80, γεωτῆ, γεωτῆ, ἀριστοὶ
ἐκ Νενητούριων Χίου

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Τοῦμπα, Ράχη, Κουμαριά, Τρόμπος.
ἡ το κοινοεῖκόν Ἀμανή.....

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίσται ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα; Αἱ ὀνωτέρω περιοχαὶ ἐνηλλάσσοντο ἀνὰ 2/3 ἔτη

- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικά πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἑλλήνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. Εἰς φυεῖ-
κὰ πρόβωπα ὡς ἐπὶ καὶ πᾶσιον, ἐλάχεια δὲ εἰς
τὸν ἔρορ. Νάδον γ' εἰς τὴν κοινότητα.

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Μέρος καὶ περιουσία. Διανέμεται τῶν τεκνῶν καὶ ν.
γονέων, παροκείμενους μέρους αὐτῶν πρὸς συντήρησιν
τῶν γερόντων γονέων ὑπὸ ἐπωνυμίαν γεροντομοῖρι.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; **Ραβικῶς ἀσχολοῦνται μὲν...**

τὴν γεωργίαν, ἐκ παραλήλου προῦς τὴν οἰκονομικὴν κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; **Ναί**.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; **Δὲν ὑφίσταται οὔτε ὑφίστατο τοιαύτη περίημερις...**

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ἄλλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; **Ἐργάζονται ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα, ἢ τὸ θυμωδὲς ἔργον ἐν αὐτῇ ἐργασίᾳ «δανεικοί».**

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρεταί) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; **Ὀκί**.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; **Εἰς Σμύρνην πρὸ τοῦ 1923 Ἀθῆνας, Χαλκιδεὴν.**

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται **χῆς**... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶγματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; **Μεταβαίνον ἐποχικῶς ὡς ἐργάται χῆς**.....

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

Ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον καὶ με φυτικὴν (καῶσιν καλαμιᾶς, μετὰ τὸν θερισμόν, καὶ θάμνων).

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; **Ἀπὸ τοῦ 1923 περίπου ἤρξισεν χημικὰ λιπάνα, εἰς περιωρισμένην κλίμακα.**

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; **Δὲν εἰσῆλθεν εἰσὶν οὐκὲ τὸ σιδηροῦν ἄροτρον οὐτὲ αἱ μηχαναὶ.**

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) **Δὲν εἰσῆλθεν.**

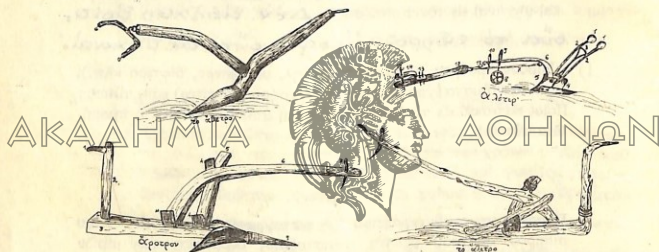
3) Μηχανὴ θερισμοῦ **Δὲν εἰσῆλθεν.**

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). ὅχι.....

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ ..ὅχι.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *τὸ ξύλινον ἄροτρον (ἀλέτρι) κατασκευάζει ἀκόμη ὁ ἴδιος ὁ χωρὺς, πλὴν ἐλαττωμένων περιπτώσεων ἀνικανότητος πρὸς κατασκευὴν, ὅπου κατασκευάζεται ὑπὸ ἐτέρου ἐπικυψ. χωρτοῦ.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπάρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἦ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρῆσιν ἐκάστου.

Εἶναι μιᾶς μορφῆς πλὴν ὅμως διὰ τὴν ἐπορὰν χρησιμοποιεῖται ἐλαφρότερον.

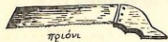
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; Εἶναι εὐθύγραμμον, παλαιότερον ὅμως ἢ το μακρὺν ὅχημα.

6) ἦτο (ἦ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ ἢ σιδήρου;

Παλαιότερον ἦτο κατασκευασμένη ἐκ ξυλοῦ, αὐτὰ μετασκευάζεται ἐκ αἰσθητοῦ.

- 7) Ἔργαλειά διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
σκεπάρνη, πριόνι, τρυπάνι (ἀρίδι).....
σμίλα (ξυλοφάι).....

πριόνι

ἀρίδι

πριόνι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. βόες, ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος.
β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν; δύο.

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
κρίνεται ἀπαραίτητος.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.). ζυγός, ζεύλες, ρίγα, λουριά, πιζεύ-
λια κλπ.

(σχέδιον εἰς ἐκφράσειν)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

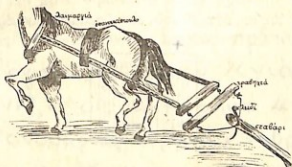
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας. σχέδιον εἰς ἐκφράσειν.
διδόν

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ὀνομαζομένην ὑφ' ὀνόματι, παραρτημένην
εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ζυγοῦ καλουμένην
«ρίγα» σχέδιον ἢ ὀνομαζομένην εἰς ἐκφράσειν.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀκροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας καὶ ἀνδρῶν καὶ

γυναῖκες ἀσχολοῦνται ἀδιακριτῶς εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ ὀργώματος.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Περιγραφή εἰς βυνηρμ... τετραδιαν... ἐπεξηγήσεων.....

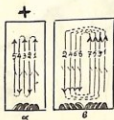
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον..... Δὲν ὑφίσταται ἢ περιπετωεῖς.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). ὀδηγοῦνται μόνον τῶν ἐξ ἐθίμου.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται κατὰ τὸν προδόν τρέπον, κατ'εὐθείαν γραμμὴν.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

Γίνεται εἰς σποριές.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; χωρίζεται με ἀνάχωμα ὀνομαζόμενον «βάστα».

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; εἰς ὠριμένα ἐτήμια τοῦ ἀγροῦ. δ.ν. βάστα διὰ τὸ ἄροτρον, ὀνομαζόμενα «ἀχουρουνμάδες».

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων ἐγίνετο καὶ γίνεται με τὸ ὑνί... πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Εἰς ἅπαντα τὰ ὀργώματα ἐπιμερι-
τῶν δ. αἰῶν. πρόφες ἀροτρίασεως. <νιὰ ὀματα>

γ) Ἀροτρίασεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Κατὰ πρῶτον ἐχίνον...
ἕνα ὀργώμα λεχόμενον <νιὰ ὀμα>. ἔμ. τοῦ
ὑνι. (νι.), ἐξ. αὐ. καὶ τὸ ῥῆμα <νιὰ ῥω>. Περι
τὸν Ἰανουάριον, περι τὸν Φεβρουάριον. δὲ
ἔμ. ῥον. <νιὰ ὀμα> ὀνομαζόμενον <διβόλισμα>

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπατήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα τῶν κηπευτικῶν ἐχίνον
2-3 ὀργώματα εὐσεκρόνως.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

τέσσερα ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; 2-3 <νιὰ ὀματα> ἀπὸ Ἰανουαρίου
μέχρι Μαρτίου δι' ὅλα τὰ ἔτη.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; τὸ δισάκι
μόνον. ἔμ. τοῦ ὁποίου λαμβάνεται
ὁ πρὸς σπορὰν σπέρμα.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἀ. καὶ τὸ ὑνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἄλλει-
φοιδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν αἶκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; **Ο. μαθαρίω μὲς...**

γίνεται διὰ τοῦ ἀγροῦ ἀπεβουκέντρας
μὴ φερύσῃ οὐδὲν ἕτερον ἐξάρτημα...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); **Ναί, μὲ τὴ συνηθεικίνη τῶ α-**

πα.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.....
.....
.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

ἓνα ἢ δύο άτομα τῆς αἰσχυρίας οἱ «εκαφτάδες».
οἱ ὅποιοι μόλκουν ἀκριόλαδα ἢ ἐσάπτουν τὰ μέρη ἔπον. δὲν
ἀεχρεῖ τὸ ἀλῆρι, τὰ «ζουρλάρια»

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

εἶδους. Διὰ τὰ βεπρία ἐκνήμισησιόυντα τὰ περὶ
μαυρῶν καὶ ζιφολιθιά κτήματα τὰ χυρῆ-
ν.α. «χυρῆματα»

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. Τὰ ἴδια χωρά-

φια τῶν δημητριακῶν κατὰ τὸν
μετέπειτα χρόνον. (Νωτῆρα συνήθεια)

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. Φυτεύονται εἰς αὐλάκια

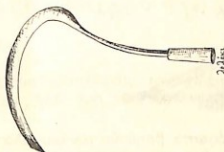
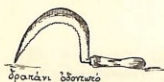
.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) **Τὰ δρημητειακά
θερίζονται ἀκόμη με τὸ χέρι, εἰς ἐνίαυ πέ-
ριπώσῃ διὰ κλαδωτηρίου αἰσούμενου.....
«σθανᾶ» (ὁ σθανᾶ).**

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Με δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Με τὸ χέρι.**

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμοιή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
εἶναι ὀδοντωτή.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Προμηθεύονται ταῦτα ἐν τῇ

ἀγορῇ τῇ πόλεως (χίου).....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰς χειρὰς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) εἶναι ἐν χρήσει ἐπεὶ

διὰ τῶν χειρῶν θερισμός......

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. εἰς ὕψος 1-2 πόντων.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ἀροτρία τῶν

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χειρὲς, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; Οἱ ἴδιοι θεριστὰς ἀποθέ-

τει ταῦτα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). Οἱ θεριστὰς χε-

μίμην τὴν ἀμαθίαν του μετὰ ταῦτα, τὰ τοποθετοῦν
ἐπὶ τῇ ἑστῇ παίρνει δεύτερη ἀμαθία καὶ ἀντι-
θετον φορὰν καὶ ἐκὼν σχηματίζεται ἓνα «δρομή».

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ἑκαλοῦντο ἢ καλοῦνται <<δρομιά>>.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τρόπου καὶ ποῖον ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες, κυρίως ὁμοῦς...
γυναῖκες, αὐτοὶ ὅμως καὶ οὐχί...
ἐξ ἑτέρου τόπου.

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τρόπον σας ονοματολογίαν). Ο θεριεὶς ἐχίνι-

τα καὶ γίνεται ἐκ τῶν ἰδίων καλλιτερη-
τῶν εἰς ἐμὴν περὶ τῶν ἐλαμβάνοντο
ἐργάται ὁμοφροῖ ἐν ἀμοιβῇ χρηματικῇ
ἢ ἀνταποδοτικῇ ἐργασίᾳ <<δανειοὶ>> ἐρχάται.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Προσδένουν εἰς τὰ δάκτυλα τῆς
χειρὸς κουρελάκια διὰ νὰ ἀ-
ποφύγουν τὴν πληγὴν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; **Ναί.**

Δὲν ἤρχιζε ποῦα ἔρχασθαι, καὶ ὁ θερισμὸς κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐκλήθητε τὸ ἔλα ἐλθεῖν ἢ ἐρεθὶ τοῦ Γενναίου τοῦ Προδρόμου τὸ Λιτράπι.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. **Ναί**

.....
.....
.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάθας, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

Εἰς ἀποιοδῆπαι μέρες τοῦ ἀγροῦ ἔναπαμένι ἀθέριστον μέρος τυχόντος οὐλήματος, τὸ λεγόμενον «ἀπο-... θύριον» χρησιμοποιούμενον ἀεὶ ὡς ὅτι-... ρον ἢ βοσκή τῶν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

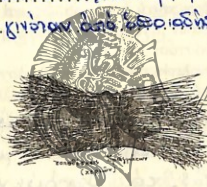
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ἥφρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; **Ἡ ἔρχασθαι αὕτη ἐγένετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν.**

.....
.....

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. **τὸ δεμά-**

τιασμα γίνεται ἐπὶ τόπου ὁποῦ ἔνα ἢ δύο ἄτομα .
Δένουν μαζί . 7 δρομιά (ἀχμαλία), με ἐπαιρὲς βλαστὰ
ἀνομαζέμνα . «Ζιχλιά» . καὶ ἐκρημάτιστα ἔνα
δεμάτια . τὸ ὅποιο ἀνομάζεται καὶ αὐτὸ «Ζι-
χλιά» ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ δεμάτιας . ἦτοι τὸ
ἐφαρτὸ βλαστο . Δὲν ἐκρημινοβαίνει οὐδὲν βελουοει-
« Ἡ δουλιὰ γίνεται ἀπὸ ἐπαιρὲς ἢ ἀπὸ «ἀτομα» . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; **Ὅ . . .**
ἀριθμοὶ δὲν ἦτο . σταθιρὸς . Μικαφίρτων . .
ἀμέσως , ἢ μετὰ τὴν ζήραν ἐν τῶν ἐπὶ τόπον , ἐπὶ
ἀλύνει . Δὲν ἐπῆρχε ἰδιαίτερος τρόπος τοποθετήσεως ,
ἀρκετὴ ὁ σταθιρὸς καὶ ἦτο σταθιρὸς

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ἀπὸ τοῦ 1915 περίπου .

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. Κατὰ μῆνα
Αὐγούστιον καὶ Μάρτιον.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Γίνεται μὲ τῆν εὐνήθη τράδα
τοῦ ὁποῦ εὐχέλαιμα ἔχει παρὰ τὴν εἰς
προχουμένην περὶ τῶν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, βίκον). Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. τὰ περὶ αὐτ.
ὁ λόγος κτηνοτροφικὰ φυτὰ ἦσαν.
ἀγνωστὰ ἐν τῇ ἀχρυσικῇ περιφέρειᾳ.
καὶ ἐξιστομένου χωρίου.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. *Μετα-*

φέροντο εἰς τὸ ἄλωνι.

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς αὐτόν ;

Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ; *Θεμωνιά. Έξωθεν σπέντο εἰς ἑαυτὸν (εἰς β.α.)*

κατὰ βυθόν, ἐλαμβάνετο δὲ σπένοντα διὰ τὴν τοποθετήσιν ὥστε νὰ μὴν καταλισθάνουν τὰ δεμάτια.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι ; *Ἀνέκαθεν. Ὑπῆρχαν*

ἄλωνα.

.....

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποῖαν θέσιν ; *Πληθὺν τοῦ συνοικισμοῦ καὶ*

εἰς διαφόρους θέσεις.

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Ἀν. ἡ.

καὶ εἰς μίαν οἰκογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχεται
ἀπὸ ἀρχῆς ἰουλίου μέχρι ἀρχῆς Αὐγούστου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὸ ἀλώνι ἐκχρηματίζεται

μὲν ἀντρίν. πλάκας αἱ ὅποια καθαρίζονται

κυλίσσονται. τὸ δάπεδο ἢ τὸ χωματίνον τελειοποιεῖται
ἐπὶ ὁριζῶν διὰ τοιμίντου.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Γίνεται καθαρισμός (ἐν τῷ χωμα-
τάλῳ τινος τὸ ἔργο δὲν ἐκτελεσθῇ διὰ τοιμίντου)

καὶ ὁριζῶν ἐκχρηματίζεται διὰ ^{ἐκχρηματίζεται} κόπρου βοῶν. <<βορνιας>>.

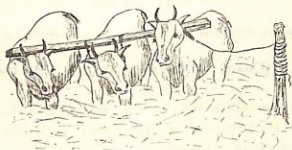
Ἡ ἐργασία τῆς ἐκχρηματίζεσθαι <<χόλωμα>>.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Γίνεται.....

καθ' ὁρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.
Ἄλωναυτες δὲν ὑπάρχει. Ἡ τοσοῦτης καὶ...
Ἡ δὲ ἀδελφὰ καὶ διακίω δὲν ἔχουν ευχαριστημάτων
κορφήν.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων, κλπ.).

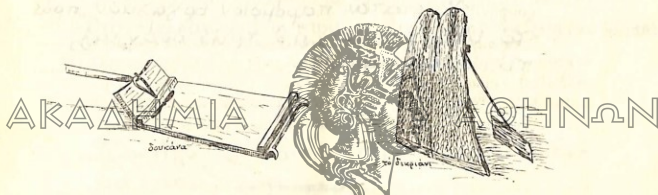
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὅπου δυο μέτρων καλούμενός στήχερός,
 στρουλουργός, δουκατή, βουκατή κ.α.), ἀπὸ τοῦ οὗλου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ αὐτὸ τέρας σχεδίαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Δὲν... γίνεται... χρὴται... τοῦ... τρόπου... αὐτοῦ... ..
.....
.....
.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Ἀναγνώ-
 ζου δὲν ὑπάρχει. τὰ ζῶα τοιοῦτα εἶναι
 τρυφὰ καὶ ὀρυζήματα καὶ ὁδὸν χορδῶνται μυκρο-
 τερῶν. ἀπὸ τὸν καλὸν νικητῶν.....

- γ) Προῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἀπὸ τοῦ
 ζῆτος ἀναδεδέονται ὅσοινα εἶναι
 αὐτὰ τῶν ἐποικῶν ὁφοντα εἰς τὴν.....

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; Ἀπὸ τῆς

10^π πρωΐνῃς μέχρι 5^π τοῦ ὀφθήμερου)
ἀπογευματινῇ

12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ὑφίσταται παρόμοιον ἐργαλεῖον πρὸς

τὰ ἐκονιζόμενα, μὲν τρεῖς ὀδονταί, ...
τὰ «βουκερόνι»

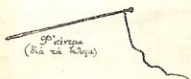
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχους ; Ναι μὲν το βουκερόνι.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). Οχι...
δὲν ὑπῆρχιν κοισιόνη. τὴν ἀναγκαιότητα
ἐκπονηθῆναι κυρία βέργα.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν δούλα ἢ μπάρμα, δούλα ἐπὶ πλ. ἐλέγχο. καὶ ἡ σιγὰ τὴν ὁποία ἐπαίρνει ἕνα ἀλωνιστὴ διὰ τὰ ξυνοφραστῇ ὁ ἄλλος.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Ὅταν εἶναι ἀπλωμένοι ἐτοιμοὶ νὰ οὐρανοῦν. λέγονται μάλαμα ὁ ὅρος δὲ τοῦ ἔργου λέγεται «μάλαμα».

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἴδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πομπήνδες καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

Ἀλωνίζα... ὁ ἴδιος ὁ γεωργός μὲ ἴδικά του ζῶα.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ναὶ ὁ κόπανος διὰ μικρὰ ποσότητος σιταριῶς καὶ διὰ τὰς ὁδοῦς.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; ἐλέγετο

«κόπανος» κατεσκευάζετο ἐκ ξύλου πλατάνου, πο. φρεν. το. μέτρο, ὅλγον καμωμένου ἔχοντος καὶ τὸ ἐν ἄκρῳ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθίων κλπ.) *ἔχρησε καὶ εἰς τὸ ἄλφι.
καὶ εἰς τὴν αὐλήν δι' εἰσὸς καὶ εἰς δὲ δημητρια-
κὰ δὲ εἰς μικρὰν ποσότητα.*

κόπανος ἐτρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάσθαι
μικρὸν ἄνθος δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; *τὸ κοπάνισμα γίνετο διὰ μικρὰν
ποσότητα. ὑπὸ μελῶν τῆς οἰκογενείας....*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρίσμον τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχυος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) καὶ ἐπὶ τοῦ ξυλίου καὶ ἐπὶ τῷ ὄρει ἐκτετατοῦ εἰς τὴν αὐλὴν καὶ οὐκ εἰς τὸ ἄλωνα. ἀπέβλεπε εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ καὶ τὴν ἀχυροποίησιν.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

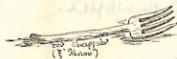
Τραγούδια διὰ τὸν ἀλώνισμὸν ἢ ρυθμισμὸν τοῦ κοπάνισματος δὲν ὑπάρχουν.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωσισταῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἀν. ἐκτετατοῦ

κρητὸν τοῦ τοῦ μηχανήματος.

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Ὁνομάζονται ἑάρμα ἢ ζανίμιμα. ἑωρεῖται δὲ μὲ τὸ «θρινάκι» ἑκρήματα φευαριοῦ τοῦ ὁποῖον καταλήγει εἰς ὀδόντα.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

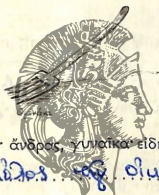
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. ὄχι. δέν.

παρεστηριὰ τοιοῦτον τι διὰ τῆς ἀφίπνου-
σιν.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Θρινάκι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρες, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὅποι οὐδέποτε μέλος... οὐδὲν... οὐδὲν... ἀνδραῖ...
ἢ... γυναῖκα.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λέγονται <<κόμπιοι>>... δέν... συνηθίζεται...
δύο... ἀλόνισμα.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλόνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

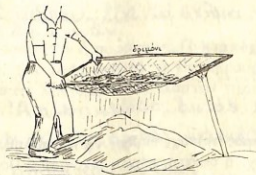
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο μὲ βρωῦθα καὶ μὲ μεγά-
λο κόσκινο <<δριμόνι>>

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρη, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ^Ε Η. ἔργαδια αὐτῶν γινέ-

ται καὶ μὲ τοὺς δύο τρόπους μὲ τὸ
«δρομόνι» καὶ μὲ τὴν βουλόνα.....

.....
.....
.....

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; δὲ καὶ μακίζονται β. φ. ε. δ.

μὲ τὸ φτυάρι καὶ τὸ θρινάκι. χαράσσεται β. φ. ε. δ. τῆς κορυφῆς τοῦ σωροῦ καὶ ἐμπτηγνύεται τὸ θρινάκι. τῶτος ἐπὶ τοῦ σωροῦ κυλῶνται διαδοχικῶς ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ ὀλχοντο καὶ αἰχαι. β. φ. ε. δ. ὡ. π. χ. καὶ τοῦ χρενω. κ. λ. π.

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα.....

.....
.....
.....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχείον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰσπραξίν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ἡ μὲν ἀφελὴ
ἦτο ἡ τοῦ ἀγροφυλάκος, ὃ ὁποιος ἐπαίρνε τὸ βίβρι
ἀπὸ τὰ ἐπίτια. Ἀντὶ τοῦ καθορισμένην ἀλλὰ ἐμμανίετο
κατόρην κυρτωμένην. Ἡ θυμωμένη δὲ σταβρίτη κατε-
νέμειτο μετὰ τῶν κατοίκων.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀπαισιότικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) Μέτρο. κῶν δημητριακῶν ἦτο... τὸ...

Κυάρτο... τὸ... $\frac{1}{4}$... τοῦ... ἀντιστοιχοῦντος... πρὸς...

24... ὁκάδας, ἦτοι... ἓνα... «κυάρτο»... τοῦ... πρὸς...

6... ὁκάδας... ὧν... ἀντὶ τοῦ... «κυάρτο»...

τὸ... ἡμῶν... τοῦ... ἔχει... τὸ... ἀντὶ τοῦ... ὡς...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ἀπὸ τοῦ... ἐντὸς... τοῦ... εἰς...

τὰ... «παχυάριον», «μαρτίον», «ταφεινόν»...
μετὰ... μῆκος... τῶν... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Ἀποσημαίνω εἰς τὸν
ἀνέμω.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τὸς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Γίνεται μετὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ναί

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Δὲν ἔχει ἰδίον

ὄνομα. εἶναι σχήματα παραλληλογράμμου καὶ
ἔχει διαμοσμητικὰ κορναῖα.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συμπληρωματικαὶ Σημειώσεις διὰ τὸ
Ἑρωτηματολόγιον τοῦ Κέντρου Ἑρεῦνης
τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας,

Διὰ

Γεωργικὰ ἔργα διὰ γ' κατ' ἔθιμον πυρᾶς.

Τὸ συγκεντρωθὲν ὕλικόν ἐπὶ τοῦ
ἀνωτέρω θέματος, ἀφορᾷ περιοχὴν κατ' ἔξο-
χὴν ἀγροτικὴν. Ὡς ἐκείτου θὰ ἀνέμενέ τις
πλουσίαν γεωργικὴν παράδοσιν. Ὅμως ὁ φυσικὸς
προσδιοριστικὸς παράγων, ἐλαχίστας ἀθήσεις
παρέσχευεν διὰ τὴν διαμόρφωσιν καὶ προαγωγὴν
ἐπὶ τὰ θεοῦ ἑνὸς γεωργικοῦ βίου ἀνεπαρ-
κρυνομένου εἰς τὰ σημερινὰ ἀπαιτήσεις. Τὸ
πτωχὸν τοῦ ὄρεινου ὁδοῦ, ὅπου καὶ τὸ πτω-
χὸ σιτᾶρι ἀγωνιᾷ δι' ὀλίγον κῶμα, καθή-
λωσε τὸν γεωργικὸν βίον εἰς μορφὰς πρωτο-
γόνους, ἡγεοδικαί. Τὸ ἡγεοδεῖον εἶπει ἄροτρον
συμπάσχει μὲ τὸν μοχθοῦντα ἀγρότην. ἵνα παρὰ
ἐκ τὰ βασικά εἴδη διατροφῆς τῶν κατοίκων.
Οὕτω πᾶσαι αἱ ἐκδηλώσεις, αἱ περὶ τὴν καλλιέργειαν
τῆς γῆς εἶναι βαθέως διαποικισμέναι ἀπὸ μίαν ἀρχαίαν
πρωτόγονον πνοήν, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ὁποίας
ἔχει συμπληρωθῇ τὸ σχετικὸν ἑρωτηματολό-
γιον.

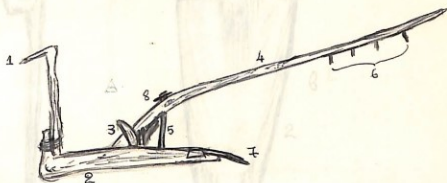
2
Λι εἰς τὴν 1^η βελίδα ἔρ. Α' α' 1 ἀναφερόμε-
ναι περιοχαὶ Τούμπα, Ράκη, Κουμαριά, Τσόμπες
ἐνηλλάσσοντο ἀνὰ διεκτίαν ὥστε μὴ περιο-
χὴ ἐναλλιερχέτο ἐκτὸς πύργου ἐξ ἑαυτῶν
ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀκροναυαυείας τῆς.

Σελ. 4 ἔρως. στ' 2'

Ἡ μορφή τοῦ παλαιῶν μέχρι τοῦδε δὲ χρησιμοποιο-
υμένου ἀρότρου ὁμοιάζει περιεβότερον πρὸς
τὸ κατὰ ἀριστερὰ ἀπικονιζόμενον ἀρότρον
τοῦ ἐρωτηματολογίου μετὰ τῶν ἐξῆς διαφορᾶς:

Ἡ ἐπ' αὐτῇ εἶναι εἰδρᾶ ἀνὰ τὴν τὴν ὑποστήριγμα-
των τῆς εἰκόνος τοῦ ἐρωτηματολογίου, τῶν
ἀριθμουμένων διὰ τοῦ ἀριθμοῦ 5. εἰς τὸ
«ἀλῆτρι» τῆς ἐμβαλεμένης περιοχῆς ὑπάρχει
ὑποστήριγμα ξύλινον, διχαλωτὸν διὰ τὸ ὅτι
ἀριθ. 4 μέρος τοῦ ἐν τῇ ἐπομένῃ βελίδι εἰμο-
νιζόμενου ἀρότρου, τῆς χούλας, ἐν τῇ ὁποίᾳ
λαμβάνει τὸ ὄνομα τὸ μνημονεσθὲν ξύλινον
διχαλωτὸν ὑποστήριγμα, τὸ «παρὰ χούλα»
τὸ ὅποιο ἔχει διφθῆν ἀποσπασμένην: τὴν ὑποστή-
ριξιν τῆς χούλας καὶ τὸ ἐκέρθισμα τοῦ
χώματος, ἐπιπλεῖ δὲ τὴν ἀποσπασμένην τῶν
«φτερῶν» τὰ ὅποια δὲν ἐπιδέχονται εἰς
τὸ ὅπισθεν εἰμονιζόμενον «ἀλῆτρι».

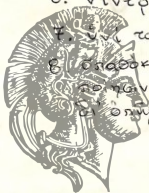
Μορφή χρησιμοποιούμενου ~~ξύλου~~ ³
σαλαίοθεν γυλίνου ἀρότρου. (σελ. 4)

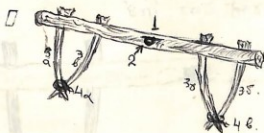
1. ὄχερι
2. ποδᾶρι
3. παράγουλο.
4. γούλα.

5. ἐπάθη.
6. νίντερες.

7. τοπικῇ ὠνί
8. παρθκαρφο. (διὰ τὴν σταθερο-
ποίησιν τῆς ἐπάθης ἐκχομίνης
ἐπ' ὀπῇ τῆς γούλας)

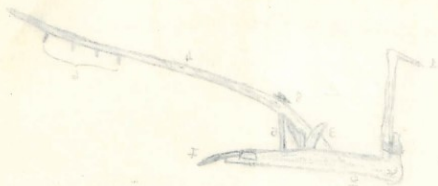
γυχός.

1. γυχός
2. ριζα

3a, b, c, d. ξέθλεις.

4a, b βόες ἡτοι-
γὰ βροχινάκια μέ τὰ
φάρσια ἀροδένονται
ἀνὰ δύο οἱ ξέθλεις.

2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ
ΑΘΗΝΩΝ

α)

2

β)

2

α) πλαγία ὕψος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

1) ὑποδοχή διὰ τῶν
τοποθέτησιν ἐπὶ
τοῦ ἀρότρου.

2) κυρίως ἔωμα

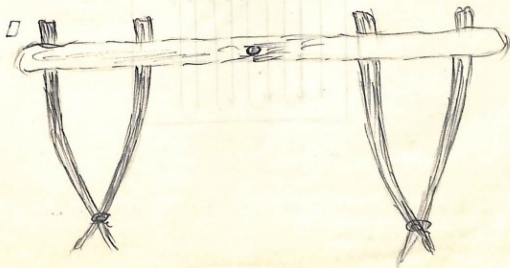
β) ὕψος ἀνωθεν.

ΑΘΗΝΩΝ

1) ὑποδοχή

2) κυρίως ἔωμα.

Μορφὴ ζυγῶν.
ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ.

1

123

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

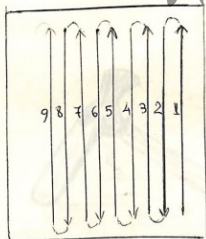
κρίκος προδεδεμένος ἀρότρου ἐπὶ τοῦ θυγῶς.
 ὀνομαζόμενος «κρίκελλα». τὸ βιγμοειδὲς ἐξάρτη-
 μα τοῦ σχεδίου χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν στήριξιν
 τῆς κρινέλλας ἀπὸ τῆς «ρίγας» τοῦ θυγῶς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Τρόπος ἀσκήσεως.

Βουκέντρα

ἔργαλείον διβολίσματος δὲν ὑπάρχει· γίνεται μὲν τὴν τσάπα.

Σκαπτικά ἔργαλεία. (σελ. 108).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δι' ὧν καὶ χρήσις χρησιμοποιοῦνται τὰ ἀνωτέρω δύο ἔργαλεία (καρμά καὶ τσάπα) κυρίως ἡ τσάπα ἢ ὁποία θοικίλλῃ μόνον ἢ πρὸς τὸ μέγεθος. κατασκευάζονται ἀπὸ τοῦς βιδερὰδες ἢ γυψτοῦς τοῦ χωριοῦ.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

7

Οὗτος ἐρίνετο διὰ τῶν χειρῶν ἢ διὰ εἰδούς
κλαδευτηρίου <σβανός> δι' αὐτοῦ ἐδίετο ἐυόπαιον
τὰ χόρτα.

σβανός.

σελ. 19, 7) (ἀλῶνι).

σελ. 26 2 (τὸ θρινάκι)

4

2012/1930

2008/13 6.8 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

2008/13

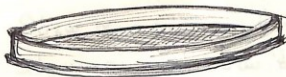
AKAΔHMIA

ΑΘΗΝΑΙ

(2008/13) 2 25 26

Σελ. 11. ἔρως. 7 ἡ παραίτησις τῶν βοδίων ἐγένετο εἰς περιμανδρωμένα χωράφια τὰ «κυρεμάτα». Τὰ κοῦκιά δὲν ἐπείρονται, ἀλλὰ ἀκολουθεῖ ἕνας πρὸ ψυχᾶ εἰχνοντάς τα ἐπὶ αὐτάκια «κούκιμα». ὁ ἀρακάϊ καὶ οἱ φακὲς ἐπείρονται ἐπὶ πεταχτά, ἐνδὲ καὶ φεβύδια καλλιεχόμενα ἐπὶ διβολισμένα χωράφια ὡς φεβύδια γὰρ διὰ τὴν φορὰν μὲ ἀρακό κούκιμα.

Σελ. 7 ἔρως. β 1 γάγκρον βοδίων, εἰς τὸ γά-
λινον ἀροτρον.

Ὁποθεοῦνται τὰ βόδια τὸ ἐν παραλήψει. πρὸς ἄλλο καὶ ἐπὶ τῶν τραχήλου αὐτῶν τοσοῦται ὁ ψυχὸς εἰς τρόπον ὥστε ὁ λαίμος ἐκδέχεται τῆς νὰ εἰρεθῇ ἐντὸς τῶν ψυχῶν τοῦ ψυχῶς. Κατόπιν κάτωθεν τοῦ λαίμου προεδένονται οἱ βεῖλες μὲ τοὺς «λιμωτήρας» (ἰδὲ σχεδ. ψυχῶς). Κατόπιν διὰ τῆς ρίγης τοῦ ψυχῶς διέρχεται ἡ «κυρεμάτα» ἡτοι συνδέει τὸν ψυχὸν μὲ τὸ ἀροτρον.

- 1942 թ. ապրիլի 1-ին ԽՍՀՄ-ի Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից
 «Հայաստանի ԽՍՀ»-ի մասին հարցազրույցի արդյունքները հետևյալ
 կերպով ենթարկվել են քննարկման և համաձայնեցվել են ԽՍՀՄ-ի
 Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից 1942 թ. ապրիլի 1-ին
 ԽՍՀՄ-ի Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից 1942 թ. ապրիլի 1-ին
 ԽՍՀՄ-ի Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից 1942 թ. ապրիլի 1-ին

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

- 1942 թ. ապրիլի 1-ին ԽՍՀՄ-ի Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից
 «Հայաստանի ԽՍՀ»-ի մասին հարցազրույցի արդյունքները հետևյալ
 կերպով ենթարկվել են քննարկման և համաձայնեցվել են ԽՍՀՄ-ի
 Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից 1942 թ. ապրիլի 1-ին
 ԽՍՀՄ-ի Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից 1942 թ. ապրիլի 1-ին
 ԽՍՀՄ-ի Կուլտուրայի Գերատեսչության կողմից 1942 թ. ապրիլի 1-ին

Τὰ ἐν θόλῳ τραγούδια ἔπαυσαν πρὸ
 ἔτων νὰ θέχωνται καὶ οὕτω ἔχουν σχεδὸν
 ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὴν μνήμην αὐτόμη καὶ τῶν
 παλαιότερων. Τὰ ἑωχίστια τὰ ὁποῖα ματωρῶ.
 ἴσμεν νὰ συγκεντρώσωμεν εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Ἰάν τὴν ἀθέρα τοῦ σταχυοῦ
 τὴν ἀνεμοδαρμένην,
 ἔτω εἶναι ἡ καρδοῦλα μου
 φαρμάκι ποσειμένη ἢ
 μαύρη καὶ ἀραχνιασμένη.

2) Θερίτῳ παίρνῃ τὸν καρπὸ
 καὶ ἀφίνῳ τὸ χωράφι.
 καὶ ἀφίνῳ μιὰ τριανταφυλλιά (ἢ χαρυφαλιά)
 τριατάφυλλα (ἢ χαρύφαλα) χεμάτη.

3) Ὅταν θερίτῳ παίρομαι
 καὶ δεῖν ἀθωνίτῳ
 καὶ ἂν πῇ γιὰ τὸ ξανέρισμα
 ἀθήμι ἀνερίτῳ.
 Ἰτὸ μῶλο τὸ πηγαίνομε
 τὸ φέρνομε θεὸ ἐπὶ τι.

ὁ γὰρ ἀποστόλος μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἐκκλησία
 ὡς καὶ ὁ Χριστὸς ὁ ἑαυτοῦ τὸ σώμα
 ἑαυτὴν ὑποτάσσεται ὑπὸ τὸν Χριστόν
 ὡς ὁ σώματος κεφαλὴ ὁ σώμα ἐκ
 ἑαυτοῦ ὡς ὁ σώματος μέλη
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος

ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος

ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος
 ὡς ὁ σώματος ὅλον ὡς ὁ σώματος

τὸ τριπλοκοσκινίζουνε
 εἰς φούρνο τὸ πηγαίνουν,
 βράζω τὴ πίττα τὴ θεοτὴ
 καὶ τὸ γῶμι τὸ φρέσκο
 ἂν πῦρ τὸ παζμάδι του
 ὅπου μοβομορίζει.

ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

Περὶ τούτου οὐδὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν
 μαθ' ὅτι τὸ ἔθιμον αὐτὸ ἔπαυεν εὐταχό-
 μινον τοῦλάχιστον πρὸ 80 ἔτων, μαθ' ὅτι
 γέροντες ἡλικίας 80 ἔτων ἐξ ἀφῆρητων
 παλαιότερων τῶν ἐνομιμούντων καὶ ἡ πληρο-
 φορίαν μεταδίδουν τοιαύτην συνήθειαν
 ἀνδράγατος πυρᾶς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ
 «Ἰουρὸσι» 24 Ἰουνίου καὶ κατὰ τὴν ὥραν
 τοῦ Ἀναστάσεως τοῦ Πάσχα διὰ τὸ καθύμνον
 τοῦ Ἑβραίου, ἔχουσι τῆ ἐκκλησίας ὅσοι
 τῶν παιδων. Οὐδὲν ἄλλον ἔχουσιν νὰ προσθε-
 σοῦν περὶ τοῦ τούτου ἐπιβλεπόντες ἐθιμοῦ
 τοῦ αὐτοῦ.